

Forslag til Special Session på Trafikdage: Børn cykler mindre – Hvad ved vi om problemstillingen og hvad kan vende udviklingen?

Anders Fjendbo Jensen, afje@dtu.dk

Johan Heichelmann, johan@børnetrafik.dk

Baggrund

Tal fra DTUs transportvaneundersøgelse viser, at antallet af cyklede kilometer pr. dag hos de 10-17-årige er faldet med 21% over en tiårig periode fra 2013 – 2022. Børn har historisk cyklet meget, og den seneste udvikling har betydning for deres sundhed, koncentrationsevne, ligesom skift til biltransport har betydning for klima og trængsel, ligesom en øgning i biltrafik omkring skolerne vil påvirke trygheden for de øvrige skolebørn. Flere undersøgelser, heriblandt fra GF fonden og Esbjerg Kommune viser at selvom forældre og børn ønsker at børnene selv i højere grad går og cykler til skole, så er forældrene ofte ikke trygge ved skolevejen. Pga. Den seneste udvikling er der kommet mere fokus på børns transportvaner, hvor eksempelvis Transportministeriet i 2022 udviklede en kampagne der opfordrer forældre til at lade deres børn cykle mere.

Formål

Formålet med denne session er at sætte fokus på årsager til den nedadgående udvikling i børns cykling, og diskutere hvad vi kan gøre for at vende udviklingen. Diskussionen tager udgangspunkt i en række nylige projekter i Danmark, som har fokuseret på at forbedre trygheden på skolevejen samt børns kompetencer på cykel.

Tidsplan og oplæg:

Tid	Tema
10 min	Introduktion v. Facilitator Anders Fjendbo Jensen, DTU Hvad viser Transportvaneundersøgelsen om børns transport og cykling?
15 min	Oplæg 1 - Tryghedszoner omkring skoler i København Anette Jerup Jørgensen, Københavns Kommune Om børn får lov til at cykle til skole, afhænger i høj grad af, hvordan forældrene oplever skolevejen. I København er det meget sjældent, at børn kommer til skade i skolevejsulykker, men halvdelen af forældrene er utrygge ved skolevejene. Vi ved fra borgerhenvendelser og dialog med skoler, at biler på skolevejen - kørende og parkerede skaber utryghed. Tryghedszoner med indkørselsforbud for biler om morgenen, hvor der er flest børn på skolevejene, kan være med til at øge trygheden hos forældrene og anspore til, at flere børn kommer op på cyklerne, når de skal i skole. I 2022 er der etableret tryghedszoner ved 10 skoler i København og de første spæde erfaringer er gode. Der er generelt stor forståelse for tiltaget, skolerne melder, at færre biler på skolevejen har givet

	<p>mere tryk og rolig ankomst for eleverne og Københavns Politi melder, at de fleste bilister efterlever det. De, der ikke gør, bliver mødt af jævnlig kontrol fra Københavns Politi og kan se frem til sigtelse for overtrædelse af indkørselsforbuddet.</p>
15 min	<p>Oplæg 2 – <i>Shared space</i> trafiklegeplads og cykelfrikvarter, Peter Willemoesskolen i Assens Johan Heichelmann, Trafik i Børnehøjde</p> <p>Peter Willemoesskolen i Assens Kommune har deltaget i et projekt, der er finansieret af Cykelpuljen 2021 og Østifterne. Projektet er udført af virksomheden Trafik i Børnehøjde. Skolen er usædvanlig, fordi det i kortlægningen af trafikken blev klart, at der ikke var tale om en skole med nævneværdige trafikale problemer. I stedet var der relativ stor bekymring for elevernes kompetence til at begå sig i trafikken.</p> <p>I projektet udvikledes en trafiklegeplads i et shared space format. På en større p-plads er der blevet opmalet streger til en trafiklegeplads, der kan bruges til undervisning, i frikvartererne og af alle borgere i Assens by uden for skoletiden. Skolens 5. klasse er blevet inddraget i udformning af stedet og er selv kommet på den ide, at de vil være cykelpatruljer i skolens nye cykelfrikvarterer.</p> <p>Til Trafikdage præsenteres evalueringen af projektet.</p>
15 min	<p>Oplæg 3 – Cykelundervisning i grundskolen: Cyklistprøven, Bjørn Olsson, Rådet for Sikker Trafik</p> <p>Vi skal have flere børn til at være selvtransporterende, og vi skal have flere børn til at cykle sikkert. Her ligger der en vigtig opgave som forælder - men grundskolerne spiller også en afgørende rolle. Det er obligatorisk for skolerne at undervise i trafikikkerhed. Det indebærer bl.a., at eleverne efter 6. klasse skal have viden om og kompetencer til at kunne cykle sikkert i trafikken. Det mest anvendte undervisningsmateriale, der sikrer dette, er "Cyklistprøven", som Rådet for Sikker Trafik har udviklet.</p> <p>Men hvordan står det til med undervisningen i grundskolen? Hvor mange får reelt gennemført en cyklistprøve i 5. eller 6. klasse? Det præsenteres på Aalborg Trafikdage med udgangspunkt i data fra Kommunernes Skoletrafiktest, som årligt vil tage temperaturen på færdselsundervisningen i landets grundskoler.</p>
15 min	<p>Oplæg 4 – Cykelfremme i udsatte byområder, Oskar Jäger Funk, Københavns Kommune</p> <p>I dette indlæg præsenteres resultater baseret på en kvalitativ analyse af børn og unges cykelvaner i udsatte byområder som Københavns Kommune udførte i 2021. På baggrund af den analyse argumenterer vi for, at der skal laves nogle målrettede indsatser som tager højde for nogle af de specifikke udfordringer der er med cykelfremme i udsatte byområder. Kommunen er i gang med et opfølgende projekt i forbindelse med områdefornyelser/boligsociale helhedsplaner, som vi er ved at starte op i foråret 2023 og vi vil uddybe fortælle om disse på sessionen.</p>
15 min	Fælles diskussion om udfordringer og løsninger
5 min	Opsamling